

ARCHIV KANCELÁŘE PREZIDENTA REPUBLIKY

Zpráva o činnosti

Archivu Kanceláře prezidenta republiky

za rok

2011

Úvod:

Uplynulý rok 2011 lze v případě Archivu Kanceláře prezidenta republiky (Archiv KPR) v mnoha ohledech označit za rok mimořádně náročný a zlomový. Archiv KPR během něj plnil své stálé povinnosti dané § 52 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, i potřebami svého zřizovatele – Kanceláře prezidenta republiky (KPR). Kromě toho se však musel vypořádat s řadou zásadních úkolů a rozhodnutí. K nejdůležitějším a bez nadsázky klíčovým událostem patřily rekonstrukce depozitářů a s ní spojené rozsáhlé stěhování archiválií v důsledku ztráty depozitáře ve Vikářské ulici čp. 37. Přesto lze, dle mého názoru, rok 2011 hodnotit jako velice úspěšný.

I. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY ARCHIVU

V Archivu KPR pracovali v roce 2011 PhDr. Pavel Zeman, PhD. (do 31. 7. vedoucí, od 1. 8. do 30. 9. odborný archivář), PhDr. Jakub Doležal (odborný archivář, od 15. 8. pověřený zastupováním vedoucího), Mgr. Hana Jurková (do 30. 6. odborná archivářka, poté odchod do penze), PaedDr. Vladimíra Vaníčková (od 1. 7. odborná archivářka) a Mgr. David Lorenc (od 17. 10. odborný archivář). Restaurátorské a konzervační práce zajišťovali externisté restaurátorka-konzervátorka BcA. Jana Očková a akademický sochař a restaurátor Josef Buňka. Bezpečnostnímu snímkování se věnoval externí fotograf Stanislav Loudát. V rámci krátkodobých dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr se na zpracovávání archivních souborů podíleli Mgr. Eva Javorská, PhDr. Jitka Lněničková a paní Alena Fialová. V září 2011 vykonala v Archivu KPR svou týdenní odbornou praxi studentka Katedry PVH a archivního studia Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze slečna Zuzana Bolerazká.

Změna ve vedení Archivu KPR a výše naznačené personální změny se staly do jisté míry **mezníkem v dosavadní činnosti pracoviště** a impulsem k řešení stávajících problémů a k zlepšení některých konkrétních způsobů práce. Na druhou stranu se vše neobešlo bez zvýšených nároků na čas, který si přirozeně vyžádalo přebírání agendy vedení archivu, agend odcházejících pracovníků a postupné seznamování nových pracovníků s jejich pracovištěm.

V souvislosti se změnou ve vedení archivu došlo k **přerozdělení prací** v Archivu KPR. S ohledem na nízkou úroveň zpracování archivních souborů (viz bod II) byla vyhrazena dvě pracovní místa (Mgr. David Lorenc a PaedDr. Vladimíra Vaníčková) prakticky výhradně pro zpracovávání archiválií (PaedDr. Vladimíra Vaníčková se kromě toho podílí spolu s pracovníci Archivu Pražského hradu na správě příruční knihovny Archivu KPR, respektive příruční knihovny Odboru spisové a archivní služby KPR (OSAS KPR)).

II. CELKOVÉ MNOŽSTVÍ ULOŽENÝCH ARCHIVÁLIÍ

Podle údajů v **základní evidenci Národního archivního dědictví (NAD)** spravoval Archiv KPR k 1. 1. 2011 celkem 10 archivních souborů o rozsahu 1397,2 běžných metrů (bm) (z toho 846 zpracovaných, 733,6 inventarizovaných a 551,2 nezpracovaných).

Po dokončení třídění a předběžné inventury archiválií k 11. 11. 2011 bylo zjištěno, že v Archivu KPR je **ve skutečnosti uloženo celkem 20 archivních souborů** o rozsahu 1438,7 bm (z toho 423,5 zpracovaných a 1015,2 nezpracovaných). Nutno dodat, že tato skutečná metráž byla stanovena v souladu s *Metodickým návodem č. 1/2009 odboru archivní správy a spisové služby MV ČR k vedení evidence Národního archivního dědictví*, na rozdíl od metráže uváděné v základní evidenci NAD, která je v případě nejběžnější evidenční a ukládací jednotky „karton“ nadhodnocena až o 67 %, protože při jejím stanovení bylo nesprávně počítáno s metráží archivních krabic 0,33 bm namísto 0,2 bm. Rozdíl v celkové metráži by tedy byl ještě větší.¹

Tabulka č. 1 – Celkové množství archiválií Archivu KPR

	metráž (bm)	inventarizováno (bm)	zpracováno (bm)	nezpracováno (bm)
evidence NAD	1397,2	733,6	846	551,2
skutečnost	1438,7	0	423,5	1015,2

Porovnání situace v případě **archivního fondu Kancelář prezidenta republiky (KPR)** částečně přináší níže uvedená tabulka.

Tabulka č. 2 – Archivní fond Kancelář prezidenta republiky

	metráž (bm)	inventarizováno (bm)	zpracováno (bm)	nezpracováno (bm)	kartonů (ks)	balíků (ks)
evidence NAD	1174,4	718,6	718,6	455,8	3565 ²	255
skutečnost	1195,1	0	337,1	858	4734 ³	271

Nejpozoruhodnějším zjištěním je z pohledu archivní praxe výše uvedený **rozdíl ve vykazované a skutečné míře zpracování** archivních souborů. Skutečná „zpracovanost“ je totiž vůči té oficiální (60,5 %) méně než poloviční – pouhých 29,4 %. Jako zpracované totiž byly dosud nesprávně vykazovány také archiválie, které nebyly uvedeny v archivních pomůckách.

¹ Metráž uváděná v této výroční zprávě je na rozdíl od předchozích let rovněž stanovována již v souladu s výše uvedeným metodickým návodem.

² Z toho 1997 zpracovaných a inventarizovaných a 1568 nezpracovaných.

³ Z toho 1695 zpracovaných a 3039 nezpracovaných.

Za **nesrovnalostmi v počtu archivních souborů** stojí skutečnost, že některé fondy a sbírky uložené v Archivu KPR nejsou v současné době vůbec evidovány, nebo jsou zahrnuty v rámci fondu KPR. Mezi neevidované archivní soubory patří např. Londýnský archiv, Správa Zámku Lány, Lesní správa Lány, osobní fondy Přemysla Šámala, Jiřího Havelky, Wilhelma Fricka aj. Nutno dodat, že některé evidované soubory naopak neodpovídají skutečnosti, protože do nich byly v rozporu s provenienčním principem přesunuty evidenční jednotky z fondu KPR. To se týká především některých „sbírek“, které nevznikly sbírkovou činností archivu, ale tím, že do nich byly z fondu KPR uměle přesunuty některé fotografie, dary, kinodokumenty a zvukové archiválie (především z tzv. fotoarchivu, audioarchivu a videoarchivu prezidenta Václava Havla a souboru darů prezidenta Gustáva Husáka).

Nejvhodnější příležitostí pro sladění základní evidence NAD v Archivu KPR se skutečným stavem je nadcházející Generální inventura NAD plánovaná na roky 2012-2013.

III. SPISOVÁ SLUŽBA A PŘEDARCHIVNÍ PÉČE

V rámci dohledu na výkon spisové služby u svého zřizovatele a jeho příspěvkových organizací řešil Archiv KPR v listopadu 2011 ve spolupráci s Oddělením spisové služby OSAS KPR a Vojenskou Kanceláří prezidenta republiky (VKPR) problém částečného **zdvojení ve výkonu spisové služby** u dokumentů, které byly původně adresovány prezidentu republiky, ale z jeho rozhodnutí postoupeny VKPR k samostatnému vyřízení. Nalezené řešení bude zavedeno do praxe až v následujícím roce.

Od října 2011 se Archiv KPR začal zabývat metodikou **provádění skartačního řízení u dokumentů KPR z let 1992-2002**, které byly evidovány v elektronickém systému pro výkon spisové služby, a poté převedeny do nynějšího systému Ginis. Vyřazování těchto dokumentů vyžaduje zvláštní přístup a otázka bude dořešena v následujícím roce.

Archiv KPR se dále věnoval **přípravě návrhu nového Spisového řádu KPR a jejích příspěvkových organizací**. Text bude dokončen v roce 2012 po přijetí chystané novely *zákona č. 499/2004 Sb.* a nové vyhlášky o spisové službě.

IV. VÝBĚR ARCHIVÁLIÍ

V oblasti **výběru archiválií ve skartačním řízení** Archiv KPR úzce spolupracuje s pracovištěm předarchivní péče a skartace OSAS KPR, které tento výběr připravuje. Po loňském dokončení vyřazování dokumentů KPR z registraturního období 1970-1991, byla v roce 2011 zahájena příprava skartačního řízení pro dokumenty KPR z let 1992-2002.

V rámci **výběru archiválií mimo skartační řízení** zakoupil Archiv KPR v roce 2011 filmy z cest pana prezidenta republiky Václava Klause do Indie z roku 2005 a Egypta z roku 2008 (na DVD). Do Sbírký varií byly zařazeny písemné vzpomínky paní Marie Kozlové na prezidenta Antonína Zápotockého týkající se půjčky, kterou Antonínu Zápotockému v letech 1908-1909 údajně poskytla jeho teta Antonie Zápotocká, provdaná Kozlová.

V. ZPRACOVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ

Zcela zásadní událostí pro zpracovávání archiválií Archivu KPR se stalo **dokončení třídění archiválií**, které probíhalo od roku 2009 a které je základním předpokladem pro jejich efektivní zpracování. Navzdory složité a nepřehledné lokaci byly archiválie roztríděny na jednotlivé archivní soubory a jejich samostatné části (protokoly, spisové znaky aj.) podle původního uspořádání spisové služby. Provedení třídění archiválií a následné předběžné inventury a vytvoření přehledu jejich lokace nejen umožnily získání údajů o skutečném množství archiválií svěřených do péče Archivu KPR (viz bod II), ale staly se hlavní podmínkou pro vytvoření potřebného plánu nové lokace archiválií a jeho realizaci (viz bod VIII). Vedlejším, ale velice cenným přínosem bylo nalezení některých spisů z fondu KPR, které byly dříve neúspěšně hledány. Kromě archiválií byla utříděna i úřední agenda Archivu KPR.

Skutečná míra zpracování archivních souborů Archivu KPR je 29,4 %. Zlepšení tohoto nepříznivého stavu je proto jednou z hlavních priorit činnosti Archivu KPR. Z tohoto důvodu došlo nejen k vyčlenění dvou míst výhradně pro zpracovávání archiválií, ale především k **vytvoření koncepce zpracovávání a zpřístupňování archiválií** a s tím spojenému novému rozdělení úkolů. Především se upustilo od předchozího nevhodného zpracovávání fondu KPR podle pětiletých období, respektive funkčních období jednotlivých prezidentů (1963-1967, 1968-1975). Konkrétní projekty zpracovávání fondu KPR byly namísto toho rozděleny podle jednotlivých registraturních období 1948-1964, 1965-1969 a 1970-1991 (vymezených zásadními změnami ve výkonu spisové služby) a podle jejich jednotlivých protokolů, spisových znaků a jiných samostatných částí daných původním uspořádáním registratury. Na zachování autentického, z drtivé většiny dochovaného a účelného uspořádání fondu KPR byl kladen důraz i při tvorbě metodiky tohoto zpracování.

Podle této koncepce a předem vypracované metodiky bylo v červenci 2011 zahájeno zpracovávání **registraturního období 1965-1969 fondu KPR**. Menší část tohoto období již byla dříve uspořádána v rámci let 1963-1967. Oproti tomu bylo zjištěno, že z dříve „zpracovávaného“ období 1968-1975 není uspořádáno nic, ačkoli bylo během let 2007-2010 vykázáno uspořádání 19 bm archiválií. Do konce roku 2011 se podařilo z registraturního období

1965-1969 nově uspořádat cca 10 bm archiválií protokolu 1/1000. Na rozdíl od jiných registraturních období fondu KPR bohužel nejsou pro období 1965-1969 k dispozici registraturní pomůcky (tzv. kartotéka EO se nedochovala, podací deníky nebyly v letech 1965-1966 vůbec vedeny). Právě to je hlavním důvodem pro jeho přednostní zpracování.

Především v důsledku dokončení rekonstrukce depozitářů, které jsou vybaveny speciálními zásuvkami pro uložení audiokazet, videokazet, vyznamenání a jiných drobných předmětů, bylo podle předem vypracované metodiky v říjnu 2011 zahájeno zpracovávání **tzv. videoarchivu prezidenta Václava Havla z fondu KPR**. Do konce roku bylo předběžně zpracováno 53 videokazet.

Z iniciativy Bezpečnostního odboru KPR byla v roce 2011 vypracována **databáze nositelů Státní ceny Klementa Gottwalda**. Jako pramen pro její zpracování posloužily kromě spisů z fondu KPR také dokumenty Výboru pro státní ceny Klementa Gottwalda, které jsou uloženy v Národním archivu. Databáze byla dokončena v září 2011.

Také v tomto roce pokračovalo **zpracovávání fondu KPR – protokolu T (tajné) a PT (přísně tajné)** (uspořádáno 2 bm spisů z let 1963-1964), **zpracovávání jmenného rejstříku k fondu KPR – protokolu P₁ (jmenování)** (dosaženo roku 1927) a v **přepisu matrik nositelů vyznamenání z let 1945-1989**, které jsou dálkově zpřístupňovány na internetových stránkách Archivu KPR (dokončen přepis 4. a 5. svazku matriky nositelů vyznamenání Za zásluhy o výstavbu – č. 8531-16514).

Archiv KPR v roce 2011 výrazně pokročil ve **zpřístupňování archivních pomůcek na svých internetových stránkách**. Ještě na začátku roku byly na webu umístěny pouze 2 prozatímní inventární seznamy. V únoru 2011 zde bylo jednorázově zveřejněno 22 z celkových 29 archivních pomůcek Archivu KPR, z toho 8 ve formátu PDF vzniklém z textové předlohy (lze vyhledávat fulltextem) a 14 dočasně alespoň ve formátu obrazového PDF.

Dálkové zpřístupnění archivních pomůcek ve formátu PDF, který umožňuje fulltextové vyhledávání, se stalo ve druhé polovině roku jednou z hlavních priorit. Všechny dříve vypracované přepisy archivních pomůcek byly zkontrolovány a nepřepsané pomůcky převedeny do digitální podoby OCR skenováním. Téměř všechny archivní pomůcky se tak do konce roku podařilo převést do formátu PDF, ve kterém lze vyhledávat fulltextem. Přesně se jedná o 17 z 21 pomůcek evidovaných v evidenci NAD a 22 ze skutečného celkového počtu 29 pomůcek. Sedm pomůcek nebylo zpřístupněno kvůli jejich obsahu a nutnosti přepracování.

V říjnu 2011 Archiv KPR zjišťoval současné **možnosti pořízení speciálního databázového programu na tvorbu archivních pomůcek**. Po konzultaci s kolegy z jiných archivů se rozhodl s případnou koupí software počkat na chystané přijetí nových Základních

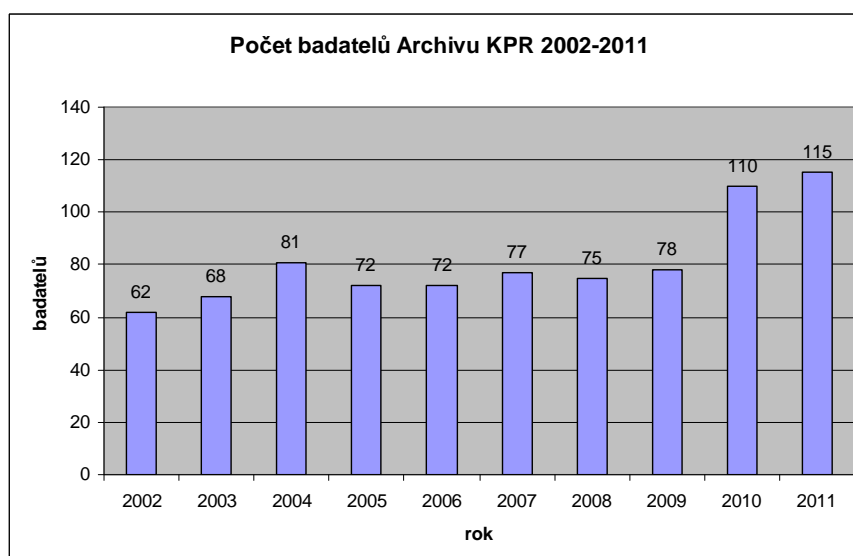
pravidel pro zpracování archiválií v roce 2012, která se promítnou do metodiky zpracovávání a na která zareagují také dodavatelé těchto programů. Do té doby, než se v této oblasti vyjasní situace, je v Archivu KPR upřednostňováno pořádání archiválií před jejich konečnou inventarizací. Texty pomůcek vznikají v maximálně jednoduché podobě s ohledem na možné potíže při jejich exportu do nového programu.

VI. VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ

Nové rozdělení práce v Archivu KPR se promítlo také do **výkonu nahlédací a badatelské agendy**, jejíž vedení bylo od července 2011 plně sjednoceno. Na všechna podání doručená obvykle prostřednictvím elektronické pošty bylo od té doby odpovídáno zpravidla do druhého dne. Pokud si jejich vyřízení vyžádalo delší čas, byl podatel alespoň informován o přijetí podání a přibližném datu jeho vyřízení.

Archiv KPR v roce 2011 zodpověděl a vyřídil celkem **218 dotazů a žádostí o vyhledání archiválií, 4 žádosti o poskytnutí reprodukcí archiválií, 3 žádosti o poskytnutí ověřených kopií archiválií a 6 žádostí o udělení souhlasu s jednorázovým užitím reprodukcí archiválií**. Mnohé odpovědi na složitější dotazy a žádosti nabyly spíše povahy rešerší, které byly zařazeny do pomocné kartotéky Archivu KPR pro budoucí využití. V souladu s platným ceníkem služeb a reprodukčních poplatků vyúčtoval Archiv KPR v roce 2011 za poskytnuté služby celkem 6 254 Kč.

Studovnu Archivu KPR navštívilo v roce 2011 celkem 115 badatelů (z toho 20 ze zahraničí – 9 ze Slovenské republiky, 3 ze Spolkové republiky Německo, 3 z Polské republiky, 2 z USA, 1 z Ruské federace, 1 z Nizozemského království a 1 ze Švýcarské konfederace), kteří vykonali celkem 202 studijních návštěv. I nadále tak pokračoval trend rostoucího zájmu o studium v Archivu KPR a využívání jeho informačního bohatství (viz graf níže).

Čtyři badatelé zaslali Archivu KPR své publikované práce, které vznikly na základě studia v Archivu KPR a které obohatily archivní příruční knihovnu. Studium některých badatelů přerostlo i v užší **spolupráci**. V únoru 2011 bylo Archivu KPR umožněno pořídit digitální reprodukce dokumentů z pozůstalosti bývalého zaměstnance KPR JUDr. Františka Škarvana, která byla za tímto účelem zapůjčena od jeho dcery.

Na rozdíl od minulého roku se Archiv KPR v roce 2011 autorsky nepodílel na žádné výstavě, ale i tak ho **výstavní činnost** velmi zaměstnávala.

Archiv KPR především úzce spolupracoval se Středočeským muzeem v Roztokách u Prahy a na jím pořádanou **výstavu „První dámy – osud, poslání, úděl?“** (27. 10. 2011 – 29. 2. 2012, výstavní sál Středočeského muzea v Roztokách u Prahy) zapůjčil celkem 25 originálů a zhotovil a poskytl celkem 170 reprodukcí archiválií.

Ve spojení s výše uvedenou výstavou byl Archivem KPR vypracován **vzor smlouvy o poskytnutí reprodukcí archiválií**, který byl posouzen Odborem legislativy a práva KPR a bude používán v obdobných případech.

Celkem 22 reprodukcí archiválií z fondu KPR bylo prezentováno na **výstavě „90. výročí Ruské pomocné akce v Československu“** pořádané Národní knihovnou ČR – Slovanskou knihovnou a Ruskou tradicí o.s. (4. 10. – 30. 11. 2011 v Národní knihovně v Praze v budově Klementina).

V souvislosti se **státní návštěvou srbského prezidenta Borise Tadiče** dne 29. srpna 2011 umožnil Archiv KPR na přání Protokolu KPR krátkodobě vystavit v interiéru Zámku Lány vybrané fotografie a jiné archiválie týkající se dějin vzájemných vztahů.

Fotografie a jiné archiválie vztahující se k Zámku Lány byly na přání Protokolu KPR krátkodobě vystaveny v interiéru Zámku Lány během **přijetí rektorů vysokých škol prezidentem republiky** dne 23. května 2011.

Kromě zápůjček na uvedené výstavy zapůjčil Archiv KPR **negativy fotografií z tzv. fotoarchivu prezidenta Václava Havla** jejich autorovi fotografu Karlu Cudlínovi, a to plně v souladu se smlouvou uzavřenou mezi jím a KPR v roce 2003.

V této části je možné zmínit, že 10 panelů z výstavy **„Život TGM na Hradě – všední i sváteční“** pořádané v březnu 2010 na Pražském hradě bylo v létě 2011 opatřeno dřevěnými rámy panem truhlářem Janem Suchánkem ze Správy Pražského hradu (SPH) a pověšeno v přístupové chodbě do Archivu KPR v 1. patře budovy čp. 2.

Archiv KPR v roce 2011 **spolupracoval s médii** a kromě zodpovídání jejich dotazů a vyřizování žádostí o vyhledání archiválií poskytl České televizi reprodukci neodeslaného abdikačního dopisu prezidenta Emila Háchy ze dne 28. září 1941 a udělil souhlas s jejím užitím v dokumentárním cyklu „Heydrich – konečné řešení“. Archiv KPR také spolupracoval s redakcí časopisu TÝDEN na ověření důvěryhodnosti vzpomínek údajné zaměstnankyně KPR Anky Frňové, publikovaných na jejím blogu na stránkách slovenského deníku Pravda.

Díky značnému vyřízení a probíhající rekonstrukci depozitářů nemohl Archiv KPR vyhovět všem zájemcům o exkurzi v Archivu KPR. Jediná **exkurze** v tomto roce se uskutečnila dne 5. ledna 2011, kdy Archiv KPR navštívilo dvanáct studentů oboru politologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze pod vedením PhDr. Michala Pehra, PhD.

VII. STAV, KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ

Nejdůležitějším činitelem v preventivní péči o fyzický stav archiválií jsou bezpochyby způsob a podmínky jejich uložení. V tomto směru podnikl Archiv KPR v roce 2011 významné kroky. V souvislosti s rekonstrukcí depozitářů (viz bod VIII) bylo řešeno **zabezpečení udržování stálého klimatu** také v ostatních depozitářích. Čtyři z celkových pěti depozitářů se ve druhé polovině roku podařilo vybavit novými čidly na měření teploty a relativní vlhkosti vzduchu. Tento krok umožnil nové a správné nastavení zařízení na udržování klimatu (ústřední topení, zvlhčovače, odvlhčovače), které je od té doby měněno v závislosti na aktuálním počasí. Díky napojení čidel na informační systém jsou aktuální hodnoty průběžně sledovány a výsledky měření ukládány podle § 61 odst. 8 *zákona č. 499/2004 Sb.*

Archiv KPR pokračoval v **bezpečnostním snímkování fondu KPR**. Za rok 2011 bylo celkem pořízeno rekordních 9 762 originálních negativních snímků a stejné počty negativních kopií a pozitivních kopií určených pro badatelské využití. V rámci preventivní péče o fyzický stav archiválií se v říjnu 2011 navíc upustilo od plošného snímkování fondu KPR – protokolu T (tajné), který byl dosud postupně fotografován podle pořadí ukládacích jednotek. Od té doby jsou jednotlivé signatury vybírány k bezpečnostnímu snímkování podle jejich významu, který přirozeně úzce souvisí s mírou jejich předkládání ke studiu a tím i s jejich fyzickým stavem. Podle tohoto nového postupu bylo pořízeno 6 032 originálních negativních snímků a stejné množství negativních kopií a pozitivních kopií.

V roce 2011 nadále pokračovaly dříve zahájené restaurátorské projekty. Ze Sbírků vyznamenání bylo akademickým sochařem Josefem Buňkou **restaurováno celkem 13 Řádů Bílého lva II., III. a IV. třídy skupin vojenské a civilní**. Dále pokračovala **převazba**

registraturních pomůcek k fondu KPR, kterou provádělo knihařství pana Milana Čápa. Celkem bylo opatřeno novou vazbou 33 podacích deníků z protokolu D (důležité) a 13 podacích deníků z protokolu R (žádosti jednotlivců o podporu aj.). V souvislosti s **výstavou „První dámy – osud, poslání, úděl?“** Středočeského muzea v Roztokách u Prahy posoudila restaurátorka BcA. Jana Očková fyzický stav 28 archiválií požadovaných k zapůjčení. Na základě jejího doporučení nebyly tři archiválie zapůjčeny.

VIII. PROSTOROVÁ SITUACE ARCHIVU

K nejdůležitějším úkolům Archivu KPR v roce 2011 bezesporu patřila **rekonstrukce depozitáře „Švaberský dům“ („Střelnice“) a „Červeného depozitáře“ v budově čp. 2**, která byla částečně vynucena ztrátou depozitáře ve Vikářské ulici čp. 37.

Od ledna do června 2011 bylo ze strany Archivu KPR postupně připomínkováno celkem šest verzí projektové dokumentace, podány požadavky na udržování stálého klimatu v depozitářích a na zpracování požární dokumentace a dokumentace zabezpečení proti vniknutí podle stavu depozitářů po rekonstrukci. Pro stanovení kvalifikovaného požadavku na kapacitu a rozměry regálů a jejich polic a zásuvek bylo nutné vytvořit typologii ukládacích jednotek Archivu KPR a učinit hrubou inventuru archiválií, zejména těch, které vyžadují speciální uložení (videokazety, DVD, audiokazety, mikrofilmy, vyznamenání a jiné trojrozměrné předměty). Vystěhování archiválií, demontáž regálů a skříní a vyklizení depozitářů před jejich rekonstrukcí zajistil Archiv KPR vlastními silami za pomoci řemeslníků SPH a pracovníků Odboru servisu SPH.

Po zahájení rekonstrukce v červenci 2011 Archiv KPR úzce spolupracoval s jednotlivými dodavateli a s pracovníky Odboru nemovitého majetku SPH, aktivně se účastnil pravidelných kontrolních dnů a z pozice budoucího uživatele se zásadní měrou podílel na stavebním dozoru a řešení nastalých problémů.

Rekonstrukcí depozitářů dokončenou koncem října 2011 byly 2 z 5 depozitářů Archivu KPR zcela nově zařízeny regálovou technikou. Kapacita těchto dvou depozitářů tím byla více než ztrojnásobena a byl tak získán prostor pro uložení 5 310 archivních krabic, 1 350 mikrofilmů, 1 536 videokazet, 1 824 audiokazet, 1 036 CD, 127 bm kartoték a 5 937 etují s vyznamenáními a jiných drobných předmětů. I přes ztrátu depozitáře „Vikářská čp. 37“ byla navýšena volná kapacita v depozitářích Archivu KPR, která v současné době činí cca 1 000 archivních krabic, 1 240 mikrofilmů, 766 videokazet, 674 audiokazet, 48 bm kartoték a 1 562 etují, což odpovídá cca 300 bm archiválií.

Depozitář „Švaberský dům“ byl během rekonstrukce nově vybaven výkonným zvlhčovačem a pevným telefonem napojeným na vnitřní telefonickou síť Pražského hradu.

S velkým předstihem před dokončením rekonstrukce v říjnu 2011 byly podniknuty kroky umožňující následující stěhování. V listopadu 2011 bylo urychleně dokončeno třídění archiválií Archivu KPR (viz body II a V) a následně vypracován **plán nové lokace archiválií Archivu KPR** a související přesný rozpis stěhování, které se nemohly omezit na pouhý přesun archiválií z depozitáře určeného k vyklizení do nově zrekonstruovaných prázdných depotů. Při dřívější lokaci nezpracovaných archiválií nebylo plně respektováno jejich rozdělení na samostatné části archivních souborů dané podobou tehdejšího uspořádání spisové služby a jinými vnitřními vazbami. Tyto části proto byly běžně uloženy v různých depozitářích a rozmístěny odděleně v několika regálech a policích bez jakéhokoli pořádku. Některé archiválie byly uloženy v rozměrově neodpovídajících ukládacích jednotkách a policích, čímž docházelo ke zbytečným ztrátám kapacity úložných prostor. Plán nové lokace si tedy stanovil za cíl „scelit“ rozdrobené části archivních souborů, maximálně využít kapacitu úložných prostor, zohlednit při uložení konkrétních typů ukládacích jednotek a archiválií různé rozměry regálů, polic a zásuvek a vytvořit tak maximálně účinné uložení archiválií svěřených do péče Archivu KPR, které je základním předpokladem pro jejich efektivní zpracování a využívání.

Naplnění tohoto plánu si vyžádalo **rozsáhlé stěhování**, které bylo zahájeno v listopadu 2011 a během něhož na 72 % archiválií Archivu KPR změnilo svou lokaci. Kromě svých archiválií Archiv KPR organizoval také stěhování dokumentů pracoviště předarchivní péče a Oddělení spisové služby OSAS KPR do čp. 32 a čp. 2. Přesuny archiválií Archivu KPR mezi jednotlivými depozitáři v čp. 2 a mezi čp. 32 a čp. 2 (cca 38 % celkového objemu stěhování) byly zajištěny vlastními silami Archivu KPR a za pomoci brigádníků najatých Odborem servisu SPH. Hlavní a nejnáročnější část stěhování – vyklizení depozitáře „Vikářská čp. 37“ (cca 62 % celkového objemu stěhování) – bylo svěřeno firmě STAHL, s.r.o., a hlavně díky tomu se podařilo splnit stanovený termín pro vyklizení depozitáře ze strany jednotlivých oddělení OSAS KPR (15. 12. 2011). Od 24. 11. do 14. 12. 2011 bylo celkem přestěhováno 1 100 bm archiválií Archivu KPR a dokumentů pracoviště předarchivní péče a Oddělení spisové služby OSAS KPR. Po více než 40 letech se nyní všechny archiválie Archivu KPR nacházejí pod jednou střechou.

IX. PŘÍRUČNÍ KNIHOVNA

Příruční knihovna Archivu KPR, začleněná do knihovny OSAS KPR, byla v roce 2011 doplňována o zakoupené, darované či zaslané tituly tematicky zaměřené na archivní teorii a

praxi a dějiny 20. století. Počet přírůstků za rok 2011 je uveden ve výroční zprávě Archivu Pražského hradu (Archiv PH).

V říjnu 2011 byla ve spolupráci s Archivem PH zahájena revize knižního fondu příruční knihovny a dodatečná evidence dosud nevidovaných knih (zpravidla staršího data vydání).

Některé vybrané publikace vztahující se k Zámku Lány byly na přání Protokolu KPR krátkodobě vystaveny v interiéru Zámku Lány během přijetí rektorů vysokých škol prezidentem republiky dne 23. 5. 2011.

X. INTERNETOVÉ STRÁNKY

Kromě již zmíněného zpřístupňování archivních pomůcek byla webovým stránkám obecně věnována velká pozornost. Od října 2011 byly zahájeny přípravy pro jejich obsahovou i formální inovaci, se kterou je počítáno na rok 2012. V listopadu 2011 byl vypracován text pro chystanou anglickou verzi webových stránek, s jejichž spuštěním se rovněž počítá v roce 2012.

XI. VĚDECKÁ, EDIČNÍ, PUBLIKAČNÍ A JINÁ ODBORNÁ ČINNOST

Přes velké pracovní vytížení a množství výše zmíněných úkolů se pracovníci Archivu KPR v roce 2011 věnovali i této oblasti své činnosti.

PhDr. Pavel Zeman, PhD. pokračoval ve své přednáškové činnosti v rámci cyklu Příběh Pražského hradu, v účasti na projektu „Zmizelé elity. Vědci a intelektuálové z českých zemí jako oběti nacistického režimu“ a v tématu nacistické „eutanazie“ v Říšské župě Sudety a Protektorátu Čechy a Morava (1939-1945).

PhDr. Jakub Doležal sledoval vývoj problematiky eGovernmentu, pracoval na přípravě nového Spisového řádu KPR a jejích příspěvkových organizací a vypracoval podrobnou rešerši k tématu jmenování soudců prezidentem republiky pro období 1960-1993, zabývající se proměnami této ústavní pravomoci a typologií s ní spojených dokumentů vznikajících v KPR. Rešerše vznikla pro úřední potřebu v souvislosti s mediální kauzou publicisty pana Miroslava Vodrážky. PhDr. Jakub Doležal ze svého rozhodnutí v září 2011 předčasně ukončil své dálkové doktorské studium na Katedře PVH a archivního studia Filozofické fakulty UK v Praze.

PaedDr. Vladimíra Vaníčková a Mgr. David Lorenc se nadále věnovali tématu perzekuce římskokatolické církve v Československu v letech 1948-1989.

Za zmínku v této části dále stojí, že Archiv KPR v meziresortním připomínkovém řízení v srpnu 2011 uplatnil prostřednictvím KPR své připomínky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých

dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Připomínky zpracované PhDr. Jakubem Doležalem se týkaly zejména výběru archiválií mimo skartační řízení a otázky nahlížení do archiválií ve vztahu k ochraně osobních údajů a ochraně autorských práv.

V listopadu 2011 byl na žádost Ministerstva vnitra ze strany Archivu KPR připomínkován *Návrh Pokynů odboru archivní správy a spisové služby MV ČR k provedení generální inventury Národního archivního dědictví 2012-2013.*

XII. ÚČAST NA ODBORNÝCH KONFERENCÍCH, SEMINÁŘÍCH A JINÝCH AKCÍCH

Jakub Doležal – Valná hromada České archivní společnosti (24. 2. 2011, Národní archiv, Archivní 4, Praha 4)

Jakub Doležal – 14. konference archivářů České republiky s názvem „Archivy zpřístupněné a otevřené? Současné trendy ve zpřístupňování archiválií“ (26. – 28. 4. 2011, Františkovy Lázně)

Pavel Zeman, Jakub Doležal – jednání v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR o zpracovávání fondu TGM (9. 5. 2011, Gabčíkova 10, Praha 8)

Jakub Doležal – slavnostní jubilejní přednáška prof. Ivana Hlaváčka „O mně, mých předchůdcích a současnicích“ (26. 5. 2011, Národní archiv, Archivní 4, Praha 4)

Jakub Doležal – DRMS Fórum 2011 (18. – 19. 10. 2011, Národní technické muzeum, Kostelní 42, Praha 7)

Jakub Doležal – pracovní seminář České informační společnosti – pobočky při Národním archivu v Praze zaměřený na problematiku zpracovávání a dlouhodobého uchovávání fotografií (3. 11. 2011, Národní archiv, Archivní 4, Praha 4)

David Lorenc, Jakub Doležal – konference „První dámy. Osud, poslání, úděl?“ (2. – 3. 11. 2011, Národní galerie – Schwarzenberský palác, Hradčanské nám. 2, Praha 1)

David Lorenc – exkurze v Národním filmovém archivu (21. 11. 2011, Malešická 14, Praha 3)

XIII. SPOLUPRÁCE S JINÝMI INSTITUCEMI

Jakub Doležal – členství v Akviziční a metodické komisi Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd ČR.

Jakub Doležal – získání textů archivních pomůcek k fondu „Zápotocký Antonín“, který je uložen v Národním archivu.

Zpracoval:

V Praze dne 30. ledna 2012

PhDr. Jakub Doležal
pověřený zastupováním vedoucího Archivu KPR